

ПЛАСТИКОВА КАТАСТРОФА

Скільки сміття населення Землі викидає щорічно, ми не знаємо. Але знаємо, що воно є всюди: на рівнинах, в горах, у водах Світового океану і навіть у космосі. Людство викидає гори сміття, яке не гниє, не розкладається і не тоне. Екологи б'ють на сполох: відходи з поліетилену у природньому середовищі розкладаються понад 200 років, а пластикові – майже 450 років (деякі види – до тисячі років). Щорічно жителі нашої планети викидають понад 200 млрд пластикових пляшок, 58 млрд пластикових скляночок і мільярди поліетиленових пакетів. Виникає питання: **„Куди ж дівається все це сміття?“**

У 1997 році американський океанолог Чарльз Мур, повертаючись на своїй яхті з відпочинку на **Гавайських островах**, вирішив змінити маршрут, щоб скоротити шлях, і несподівано натрапив на

найбільше у світі сміттьеве звалище. Декілька днів поспіль вражений учений спостерігав з носа корабля, як повз нього пропливають тонни побутового непотребу. Здавалося, що в відкритому океані сміття більше, ніж живих організмів! Ця подорож кардинально змінила життя Мура. Він продав акції, якими володів, і заснував на отримані гроші екологічну організацію „Algalita Marine Research Foundation“, яка вивчає екологічний стан Тихого океану.

Океанічне звалище почало формуватися приблизно в 1950 році. Мільярди тонн пластику потрапили в океан з прибережних територій, які належать не лише країнам, що розвиваються. Свою лепту в океанічне звалище внесли також Америка та Японія. З часом на базі Північно-Тихоокеанської системи течій утворилася так звана **„Велика Тихоокеанська сміттьева дорога“**, якою сміття мандрує до „пункту свого призначення“ – центру спіралі – впродовж шести років. За цей час пластик перемелюється під впливом хвиль і сонячної радіації на дрібні фрагменти, завбільшки 2–3 см. Смуга сміття розпочинається приблизно за 500 морських миль від узбережжя Каліфорнії, простягається через північну частину Тихого океану повз Гаваї і практично досягає берегів Японії!

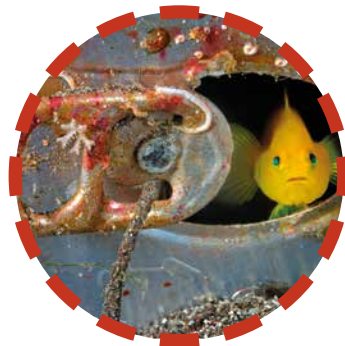
Із супутника важко побачити **„Тихоокеанський сміттьевий острів“**, тому що густина пластику майже така ж, як і у води, тому він повільно дрейфує трохи нижче поверхні океану. Складається хибне враження, що пластиковою сміттьєвою дорогою можна ходити.

Але ще відомий океанолог і режисер Жан-Мішель Кусто, зачерпнувши тут відро води, назвав цю суміш „пластиковим супом”, бо вода містила в собі дрібні частинки пластику. Власне „суп” – це сполучені між собою перемичкою два сміттєвих райони (Західно-Тихоокеанський і Східно-Тихоокеанський), розташовані по обидва боки Гавайських островів. „Супова” територія вже зараз займає таку ж площу, як штат Техас, і швидко збільшується. До того ж, 60 % сміття знаходиться в придонних шарах, а тому точно визначити, скільки непотребу накопичує океан, майже неможливо.

Мальовничі Гавайські острови, омріяний курорт світової знаті, знаходяться практично у центрі „сміттєвої плями”. Патрісія Коркоран із Університету Західного Онтаріо і Чарльз Мур, першовідкривач „**Великої тихоокеанської сміттєвої дороги**”, на пляжі Каміло знайшли речовину, яка виявилася поєднанням природних і штучних матеріалів. Дослідники назвали „новинку” **пластігломератом**. Гарячі шари магми, які залягають тут досить близько до океанічного дна, розплавляють пластик, він спікається з піском, мушлями, камінцями, базальтом, коралами, просочується в порожнини великих каменів. Учені вважають, що такий мінерал можна знайти і в інших місцях планети, адже **пластігломерат** може утворитися і в багатті. Дослідники зауважили, що у шматку такого пластику-кам’яного матеріалу об’ємом приблизно десять кубічних сантиметрів можна знайти щонайменше одну монету, інколи – дуже цінну. Новий клондайк для археологів...

Живи в стилі ЕКО з „КОЛОСОКОМ”

Нещодавно постійна комісія Київради з питань екологічної політики підтримала петицію „Щодо заборони на використання і продажу одноразових поліетиленових пакетів”.

„Тихоокеанський сміттєворот” на 90 % складається з пластикових відходів. Крихітні пластикові гранули завдають шкоди морським тваринам, адже вони схожі на зоопланктон, і риби та медузи приймають їх за їжу. Концентрація органічних забруднювачів в дрібних частинках пластику у мільйони раз більша, ніж тих самих речовин у воді. Так, це шкодить рибі, але не забуваймо, що риба врешті потрапляє до нас на стіл. Велика кількість черепах гине, плутаючи поліетиленові пакети з медузами. Птахи помирають від надмірного вживання пластикових відходів. Вражають фото померлих альбатросів: тіло птаха давно розклалося, а „пластикова пожива” залишилася практично неушкодженою. З’їдаючи пластик або заплутуючись у ньому, щорічно гине майже мільйон птахів і 100 тисяч морських тварин!

Ти теж можеш зробити свій маленький внесок у боротьбі з пластиковою катастрофою.

- **Сортуй сміття** в спеціально призначені для цього контейнери.
- Купляй продукти **в упаковці з паперу**.
- Бери з дому **ЕКОсумку**, коли йдеш до магазину за покупками.
- **Відмовся від поліетиленових пакетів**, десятки яких щодня потрапляють у наші квартири, а відтак – на смітник.

Повір, що від кожного з нас, і від тебе особисто залежить екологічна ситуація на планеті. Зрозумій, що чисте довкілля потрібне не тільки тваринам, а й нам – людям. Чисте довкілля потрібне всім.

Фесек Галина Іванівна,
вчитель географії
Южинецького ЗНЗ І-ІІ ст.
Кіцманського району Чернівецької області,
лауреат І Всеукраїнського Інтернет конкурсу
„УЧИТЕЛЬ РОКУ-2016” за версією
науково-популярного
природничого журналу „КОЛОСОК”

